

13e. Programa

Tema: Teatre a Tortosa

*Tertulians al plató:

- Josep A. Odena Fabregat
- Ferran Buera Calvet
- Imma Blanch Alguero

*Entrevistador

- Josep Bayerri

*Realització:

- Carles Ferrando
- Marcos Llambrich

Gravació: dijous dia 14 de febrer de 2013 (17.15 h.)

Emissió en diferit: dissabte 23 de febrer, 16 h i 21 h; diumenge 20, 12.30 h

GUIO DEL PROGRAMA DEL 23 DE FEBRER (GRAVACIÓ EL 14.02)

Hola, Ben trobats de nou

L'afecció al teatre ja estat sempre ben viva a Tortosa amb projecció més enllà de la ciutat. Solament unes dates de referència: el 8 de febrer de 1897 s'estrenava al teatre Balneari l'obra "Terra Baixa" d'Àngel Guimerà. El 5 de setembre de 1964, al pati del vell institut l'escola "Adrià Gual" s'estrenava la traducció que Josep Maria de Sagarra havia fet de "El Mercader de Venècia" de Shakespeare; l'any anterior, a l'església de Sant Domènec fou la premier de la dramatització que Ricard Salvat havia fet sobre la "Pell de Brau" i "Primera historia d'Ester" de Salvador Espriu.

Fem una mica d'història. Les primeres representacions teatrals, els anys vint i trenta del segle XIX, es celebraven als palaus de la noblesa tortosina, que habilitaven amplis salons reservats per a la seva gent que mai superava el mig centenar d'espectadors. El primer teatre obert al públic (1840) s'anomenà "Teatro del Liceo", estava instal·lat als baixos de l'ajuntament d'aleshores. El 1848, al solar de la que fou església del convent mercedari, es construí el "Teatro del Hospital", també conegut com a teatre de La Mercè. Era un teatre modern, en forma de ferradura, seguint els canons italians. Molta major envergadura tenia el "Teatro Principal" (1883) edifici situat a l'eixample vora la plaça d'Alfonso que celebrava temporades estables amb passis d'abonament oferint teatre, sarsuela i fins i tot opera. Poc després (1890) s'inaugurava un petit teatre instal·lat al interior del Balneari de Porcar, a Remolins.

La vida de tots tres, però, fou efímera: el primer fou enderrocat, per iniciativa de mossèn Sol per construir-hi el Temple de la Reparació (1902). Els altres dos se'ls va emportar el foc el del Balneari (1923) i el Principal (1930). Mentre, a principis de segle havia arribat el cinematògraf que acabaria per desplaçar el teatre com a espectacle popular. Les primeres projeccions foren

en sales de petites fins la inauguració del Cine Dore (1913) que esdevindria també teatre i que després de la Guerra passaria a nomenar-se “Teatro Cine Goya”. La construcció més important però fou el monumental “Teatro Cine Coliseum” (1934) ocupant el solar del antic “Principal” però amb façana a la plaça Alfonso. Amb un aforament de gairebé 1.200 localitats i un escenari de grans dimensions podia acollir tota mena d’espectacles.

Tots dos foren enderrocats, el 1963 i el 1972 respectivament, per construir edificis d'habitatges. Tortosa va quedar sense teatre durant molts anys. Esporàdicament, en especials durant les Festes de la Cinta, hi havia sessions, habilitant espais alternatius com el pati de l'Institut del carrer Moncada, la sala d'actes del nou institut de Ferreries, l'església de Sant Domènec, el Patronat i fins i tot el Velòdrom. Mai, però, va minvar l'afecció al teatre. Els anys seixanta s'instal·lava al passeig de les bicicletes del Parc Municipal una carpa desmuntable el "*Teatro Hermanos Largo*", dirigit per Pepe Escribano, que representaven obres popular amb gran assistència de públic.

A nivell local cal fer esment a la tasca de professors de l'Institut com Manolo Perez i Fernando Buera i el grup d'afezionats amb Odena, Lamote, Margarita Aranda, Julio Vilaplana i altres que, des de fa trenta anys, mai han deixat de fer teatre. La reivindicació d'un nou teatre municipal fou constant durant els anys setanta i vuitanta fins la construcció del Teatre Auditori Felip Pedrell (1994). La disponibilitat de l'Auditori permeté organitzar durant uns anys festivals de teatre escolar i especialment el festival "Entre cultures" promogut per Ricard Salvat que assolí projecció internacional. La creació fa tres anys de l'Escola Municipal de Teatre fou una bona notícia i un repte de futur.

Avui parlarem de teatre. Presentaré als tres convidats

Josep Angel Odena Fabregat. Nascut a Tortosa fa _____ anys. Personatge polifacètic molt conegut per la seva activitat com a periodista i, encara mes lluny com una de les veus inconfusibles de Radio Tortosa, amb el malaguanyat Paco Guimerà i l'estimada Luz Acero. Jubilat des de fa xx anys. Avui però ens referirem a la seva vessant d'home de teatre. Des de sempre Odena ha estat viu i actiu al món del teatre actualment com a director del grup _____ que continua representant amb una constància exemplar una obra darrera l'altra.

- Hola Josep. Anem el mes lluny possible. Tu vares començar fent teatre per la radio. “Teatro en las ondas” si no recordo malament. Sembla que el teatre està lligat al mim a la interpretació. Vatros només llegíeu. No?
- Quants anys va durar això
- Després es va crear el grup d'afeccionats que encara dura. Quin any vareu arrencar?
- Diguem noms d'abans i d'ara
- Quines obres representàveu?
- I, a quins escenaris?
- Segurament que pots explicar infinitat d'anècdotes. Explica'n una de més significativa

Fins ara hem parlat dels anys passats, després ens referirem a l'avui i al futur, mentre deixa'm presentar al segon convidat

Ferran Buera Calvet nascut a Tortosa fa 67 anys, llicenciat en lletres i durant molts anys professor de literatura a l'Institut de Tortosa. Avui està ja jubilat fent el que mes li agrada: llegint, especialment teatre. Buera fou durant molts anys d'impulsor de l'activitat teatral a l'Institut tant des del punt de vista didàctic, com a professor, com promovent escenificació, dirigint el grup d'alumnes i fent representacions, a l'escenari de la sala d'actes de l'institut

- Benvingut Ferran. L'altre dia teníem aquí a Manolo Perez Bonfill parlant d'exposicions, de museus i d'art. No va sortir el tema del teatre del que tu ens en podries parlar per que, 14 anys abans que tu, ell fou el teu predecessor a l'Institut.

- Quan any va durar aquets fal·lera pel teatre

- L'escenari de la sala d'actes de l'institut era força limitat. Alguna vegada vareu trobar algun altre lloc mes adient.

- Parla'ns de la teva relació amb Ricard Salvat que sabem era molt directa

-Avui encara continua l'aula de teatre a càrrec de la teva dona Manolita Nadal. Tu hi col·labores?

Anem ara per la tercera participant. Es troba a molts anys de distancia dels altres dos convidats i té un currículum certament singular.

Es tracta de Immaculada Blanch . Va néixer a Tortosa fa 49 anys. Es llicenciada en Pedagogia i actualment treballa a l'equip e gestió de l'Hospital Verge de la Cinta. Des de que estudiava el batxillerat li anava l'afecció pel teatre a mes estimulada pel professor Manel Ollé. Fa només tres es va decidir per estudiar teatre i actualment es troba ja al darrer curs en l'especialitat d'interpretació com alumna de l'Escola Municipal de Teatre de Tortosa de recent creació.

- Que et va portar a dedicar-te a estudiar teatre a la teva edat?

- Tu ja estas situada al mon laboral. El teatre es solament una afecció com ho es també per a Odena o per a Buera. No?

- En època de crisi que tothom cerca la rendibilitat econòmica, apostar pel teatre es tot un repte?

- Parlant de l'escola. Quanta gent sou i com funciona

- Dins el pla d'estudis hi ha algunes especialitats o tots estudieu el mateix?

- De tot el que han explicat tant Odena com Buera en sabies alguna cosa?

- I de la historia del teatre a Tortosa?

- No et sembla que tot fa olor de naftalina?

Les preguntes son solament indicatives. Si voleu que alguna la supprimeixi o en faci d'altres, m'ho dieu. Cal afegir-ne més que les anirem pensant aquests dies. Algunes preguntes podrien ser les següents

Ara ja estan fetes les presentacions podem parlar tots de tot. Ha arribat l'hora del col·loqui

- Parlem del futur. El teatre té futur?

- Com a afecció o com a espectral?

- Es podrà viure professionalment del teatre?

- Tortosa es lloc de teatre o es tot pura entelèquia que hem arribat a creure?
- Hi ha una frontera entre el teatre d'autor i connotacions intel·lectuals i el teatre popular que el que vol es distreure a la gent?
- Deixeu-me anar mes enllà. Entre la Núria Espert i Paco Martínez Soria?
- I com es veu el teatre des de la professionalitat o des de l'esbarjo. Vull dir com el veu Odena, jubilat que fa teatre per distreure's i com el veu Imma Blanch que estudia teatre per algun dedicar-s'hi professionalment?
- Parlant d'una altra qüestió. Esta prou aprofitat l'Auditori de Tortosa?
- Qui fa les programacions?
- Potser un consell de cultura aniria be?.
- No tenim gaire temps per arribar al fons però algun dia haurem de parlar sobre que va passar amb el Festival "Entre cultures"

Acabem ja. Tant de bo que aquest col·loqui hagi servit per augmentar l'afecció de la gent de la nostra terra pel teatre. Per a d'aquí quinze dies intentarem trobar un altre tema que pugui ser del seu interès. Esperem continuar comptant amb la seva atenció i fidelitat, com al teatre. Fins aleshores.